

's-Hertogenbosch, 16 november 2017

Aan de voorzitter van Provinciale Staten
van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Onderwerp: mondelinge vragen ex artikel 29 van het Reglement van Orde

Betreft: financieel toezicht gemeente Eindhoven

Geachte voorzitter,

Wij kennen Eindhoven als een slimme regio, die in 2016 zelfs een mainport-status heeft gekregen. Daar kunnen we als Brabant trots op zijn en daar kan en moet zelfs Nederland trots op zijn. De stad is van groot belang voor de regio, voor Brabant én voor Nederland. Het CDA maakt zich dan ook des te meer zorgen over de aanhoudende berichtgeving rondom de financiële tekorten en mogelijke negatieve of beperkende effecten op de economische en andere ontwikkelingsmogelijkheden van de stad, de regio en de 'Zuidelijke Mainport'.

In de afgelopen jaren zijn er in de media verschillende berichten verschenen over de grote financiële problemen bij de gemeente Eindhoven. De gemeente moet haar reserves flink aanspreken om de begroting op papier sluitend te laten zijn. Dit gaat zóver dat het weerstandsvermogen van 89 miljoen euro, conform de wensen 10% van de begroting (894 miljoen euro), nu is gedaald naar 46 miljoen euro. Dit is krap 5,15% van de gehele begroting. Wanneer de gemeente Eindhoven in de toekomst te maken krijgt met extra onvoorziene financiële tegenvallers kan het weerstandsvermogen wellicht onvoldoende zijn.

In het kader van de wettelijke taak van de provincie op het gebied van interbestuurlijk toezicht (IBT) ligt hier ook een taak voor ons als provincie. Sinds oktober 2012 is met de nieuwe Wet Revitalisering Generiek Toezicht (Wet RGT) het toezicht van de ene overheid op de andere overheid veranderd. Met de nieuwe vorm van interbestuurlijk toezicht richten wij ons als provinciale toezichthouder voornamelijk op de volgende taken die gemeenten uitvoeren (zgn. 'medebewindstaken'): financiën, water, omgevingsrecht, archieven, ruimtelijke ordening, huisvesting van vergunninghouders, archeologie en monumenten. Zoals u kunt lezen valt het domein financiën daar dus óók onder. We gaan daarbij uit van vertrouwen, houden niet elk toezichtgebied even goed in de gaten en willen ons vooral concentreren op de risico's.

Elke gemeente is conform het IBT en de Wet RGT verplicht om de begroting inclusief meerjarenraming uiterlijk vóór 15 november (afgelopen woensdag dus) van het jaar dat vooraf gaat aan het begrotingsjaar in te zenden (voor gemeenschappelijke regelingen geldt 1 augustus) en de jaarrekening uiterlijk 15 juli van het jaar volgend op het verantwoordingsjaar. Naar aanleiding van de ingezonden begroting nemen Gedeputeerde Staten in december voor elke gemeente een besluit over de toezichtvorm voor het komende jaar. Zij kunnen besluiten tot repressief of preventief toezicht. Dit besluit moet al vóór 1 januari worden gecommuniceerd richting de gemeenten.

Daarnaast biedt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties samen met de provincies, zoals is te lezen op de website van de provincie Overijssel, gemeenten de mogelijkheid een zgn. 'begrotingsscan' te laten verrichten.

Een begrotingsscan geeft een gemeente de gelegenheid haar financiële positie te laten toetsen, waarbij de inspecteur en de provinciale toezichthouder optreden als deskundigen.

Naar aanleiding van de berichtgeving over de financiële problemen van de gemeente Eindhoven zou het CDA, tijdens de vergadering van Provinciale Staten op 17 november 2017, de volgende mondelinge vragen aan het college van Gedeputeerde Staten willen stellen:

1. Heeft de gemeente Eindhoven haar begroting 2018 vóór 15 november 2017 bij de provincie ingeleverd?
2. Heeft het college al een besluit kunnen nemen over de vorm van toezicht voor de gemeente Eindhoven? Indien ja, hoe luidt dit besluit? Indien niet, wanneer wil het college dit besluit nemen?
3. Hoe kijkt het college als toezichthouder aan tegen de financiële problemen en specifiek tegen de hoogte van de reservepositie van de gemeente Eindhoven?
4. Heeft het college voldoende comfort bij de begroting 2018 van de gemeente Eindhoven? Met andere woorden: is de begroting realistisch? Kunnen alle taakstellingen worden gehaald en zijn er andere financiële tegenvallers te verwachten?
5. Is het college bereid om, samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, aan de gemeente Eindhoven een begrotingsscan aan te bieden? Zien beide nog andere ondersteuningsmogelijkheden?
6. Hoe worden Provinciale Staten in zijn algemeenheid meegenomen in het financieel toezicht op gemeenten?
De informatie is nu zeer summier. Is het college bereid om net als in andere provincies hier met regelmaat proactief over te communiceren en een overzicht met alle kerngegevens van de verschillende gemeenten samen te stellen?
7. Eind 2016 heeft de burgemeester van Eindhoven zich in het kader van bestuurskracht stevig uitgelaten over hoe het bestuur in Zuidoost-Brabant eruit zou moeten zien. Hoe moet dit tekort volgens het college worden gezien t.a.v. de bestuurskracht van de gemeente Eindhoven zelf?
8. Neemt het college deze feitelijke begrotingstekorten van de gemeente Eindhoven ook mee in de bredere discussie over bestuurskracht in de regio en de rol die de gemeente Eindhoven daarin speelt?

De motivatie om deze vragen mondeling en op dit moment aan de orde te stellen is tweeledig. Enerzijds is het onderwerp actueel gelet op de berichten in de media én het feit dat de gemeente Eindhoven vóór afgelopen woensdag 15 november haar begroting heeft moeten inleveren. Anderzijds is het onderwerp urgent, omdat de provincie, wettelijk gezien, vóór 1 januari a.s. moet besluiten over de vorm van toezicht en aanbidding van een begrotingsscan. Het onderwerp staat niet geagendeerd voor enig overleg in 2017.

Wij hopen dat het presidium van Provinciale Staten positief besluit over toelating van deze mondelinge vragen tot het Vragen(half)uur tijdens de vergadering van Provinciale Staten op 17 november 2017.

Met vriendelijke groet,

Namens de CDA-fractie,

Stijn Steenbakkers